

Ego ita veneror, amplectorque communem hanc antiquam sententiam, ut non tam in illam totus abeam, sed magis sim pronus in contrariam. Quod etiam faciunt Vatablus, Serarius, Cajetanus. Est enim durum omnia fermè, quæ in hoc extremo capite dicuntur, ad superiorem illam cogitationem conterquere, et quadammodo trahere renitentia. Si enim aliquis textum mediocriter attentus consideret, inveniet hæc bella post redditum Davidis in patriam contigisse. Hoc enim indicat apertè illud : *Factum est autem rursus prælium Philistinorum adversus Israel.* Illud rursus repetitum indicat bellum, et renovata Palæstinorum odia. Deinde satis explicatè, atque distinctè ponitur præliorum ordo, dūm dicitur, quod illorum primum, quod secundum, quod fuerit tertium, quod quartum; ponitur autem tertium, in quoab Adeodato occisus esse traditur Goliath.

Sed quia tota ratio, quæ contrariam suadet, firmatque sententiam, ex Goliath sumitur, alia enim nullum exhibent mæ cognitioni negotium, hanc expendamus priùs, et quod erit non omnino difficile, confutemus. Et primùm ille, qui Adeodatus dicitur, et filius Saltus, non erat David, ut statim suo loco dicemus. Neque Goliath, quem Adeodatus occidit, ille fuit, qui in valle Terebinthi cecidit à Davide percussus, sed alius, qui in Gob. Neque obstat, quod Gethæus sit, et ejus hasta quasi texentium liciatori molem habuisse dicatur. Quid enim prohibet alium esse, qui æquale possit cum Goliath hasta pondus vibrare. Sanè Iisbanob hastam ferebat, cuius ferrum tercentarum unciarum pondus habebat; totidem habuit ferrum, quod habebat in hastâ prior Goliath, quod pondus liciatori texentium magnitudinem exigebat. Neque minus credo fuisse pondus in hastâ, quam Goliath alter ferebat liciatorio similem. Argumenta reliqua suo tempore commodius expendemus.

Si ad argumenta omnia responderem, hic similitudinis notam subaudiri, nihil dicerem inusitatum aut novum, tum in sacrâ, tum in profanâ litteraturâ. In hunc sensum Ille, quem occidit Adeodatus, erat quasi Goliath Gethæus, cuius erat hasta quasi liciatorium. Aut occidit alterum Goliath, id est, gigantem, qui prior neque magnitudine, neque virtute militari cederet. Quo modo si quis cum callido furacique contendat, aut qui cum forti, domitoreque ferarum, ille optimè diceret : Cum Mercurio, atque Hercule mihi res est; aut : Alterum video

Mercurium, alterum Herculem. Et fortasse ille cùm alio esset nomine notatus, dicebatur Goliath à vulgo, qui illius admirabatur molem, et robur. Hoc loquendi genere usus est Virgilius lib. 9, ubi sic Pandarum alloquitur Turnus :

Incipe, si qua animo virtus, et consere dextram : Hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem. Id est, invenies alterum, quo non sit Achilles virtute et robore præstantior. In hunc modum explicant Vatablus et Serarius.

Sed est alia longè gravior, quæ negat Adeodatum esse Davidem, et hunc Goliath esse illum, quem David adolescens occidit in valle Terebinthi, sumpta ex lib. 1 Par. cap. 20, ubi hæc eadem prælia, uno tantum excepto, narrantur; ubi sic de hoc Adeodato, et Goliath v. 5: *Aliud quoque bellum gestum est adversus Philistæos, in quo percussit Adeodatus, filius Saltus, Bethleemites, fratrem Goliath Gethæi, cuius hasta lignum erat quasi liciatorium texentium.* En videt hunc Goliath ab illo superiore diversum, cùm illum fratrem vocat Gethæi, illius videlicet cuius erat nomen in Palæstinâ celebre, et penè proverbiale. Quocumque modo nomen fratri accipias, sive quia ex eodem, quo Goliath, utero natus est, quod propriè sonat fratri appellatio; sive quia frater ex usu Scripturæ similitudinem quamdam importat, quia inter fratres propter generis, ac sanguinis communionem, major esse solet similitudo.

Proverb. cap. 18, v. 9: *Qui mollis, et dissolutus est in opere suo, frater est sua opera dissipantis,* id est, similis, ut nemo non videt, et hoc posterius magis mihi probatur; neque enim puto alium Goliath Arapha esse filium, tum quia de illius genere, atque natalibus nihil audiimus, tum maximè quia Arapha hoc loco quatuor dicitur suscepisse filios, qui ibidem nominantur, et tamen ab hoc numero, ut vidimus, alter ille Goliath excluditur; est igitur frater Goliath, similis Goliath, de cuius nomine aliquid habemus in loco citato ex Paralipomeno, ubi illius nomen, nisi Hebraum textum dicamus parùm esse sincerum, est lachmi, de quo statim pluribus.

VERS. 16. — DEFICIENTE AUTEM DAVID, JESBENOTH (1), etc. Cùm diù, ut appareat, certatum

(1) QUI FUIT DE GENERE ARAPHA. Veri posset: Jesbi filius Ob, è genere Rephaim, vel gigantum. Septuaginta: Jesbi de Nob è genere gigantum. Erant Rephaim veteres provinciæ illius gigantes. Hebraica syntaxis, v. 18, 21, 22, hujus capituli innuere videtur, Rapha gigantem fuisse prioris ætatis celebrem, qui plures genuerit

est, et anceps videretur exercitus utriusque conditio, defessusque jam esset David, vel quia pugnarat diù, vel quia gravior ætas, et fracta laboribus debilitatâ vires, aggressus est illum vir quidam gigante molis ex genere Arapha, cuius hasta ferrum trecentas appendebat uncias, quot hasta prioris Goliath, qui nisus est percutere Davidem, quem in eo deficientis senilis corporis languore aut oppressisset omnino, aut saltem adduxisset in angustum, nisi illi Abisai opportuno fuisse subsidio, qui gantem occidit, et à regis capite periculum avertit.

ET ACCINCTUS ERAT ENSE NOVO. In Hebræo non est *ense*, sed tantum *chadasah*, sed noster interpres addidit *ense*, ut clarior esset, atque perfectus sensus. Tunc autem ego non tam puto ensim esse novum, id est, recentem, et eo tempore incude elaboratum, aut ab artifice ferrario politum, quām recenter tunc gladio et usu jam trito gigantem illum fuisse succinctum, id est, illius latori noviter appensum esse gladium. Quasi diceret, primo die, quo bellum est aggressus, periisse, et dūm regi conatur vitam eripere, ut ex regiæ cæde honorem sibi pareret immortalem, suam amississe. Et illud valet, meo judicio, *נֶשֶׁמֶת*, quæ in terminazione femineâ usum habet interdùm adverbii. Simile aliiquid habes apud Virgilium de Pallante lib. 10, cui idem dies initium attulit pugnæ, et vitæ finem. De quo ibi Maro :

liberos; vel saltem famâ nominis claruisse olim gigantem Rapha, cuius appellationem reliqui gigantes adseverint.

CUJUS FERRUM HASTÆ TRECENTAS UNGIAS APPENDEBAT. Hebræus: *Pondus hasta ejus trecentorum sictorum aris*, id est, octo librarum, additis uncis nonnullis, cùm sicut hemiunciam, seu quatuor drachmas Romanas continet. Syracus et Arabs accipiunt de loricâ; Vulgata cum interpretibus nonnullis, de ferro hasta. Sed Hebræus, Chaldæus et Septuaginta totius hastæ pondus esse decernunt. Aris nomen designare hic puto materiam cuspidis hasta præfixæ, non verò siculum æneum; nullam enim nōrānt Hebræi ante captivitatem ære easam monetam; sed aës aliasque res ad scili pondus aestimabant. Vertendum igitur maluerim: *Pondus hastæ ejus aëreæ trecentorum sictorum aris*; quæ si admittatur interpretatio, dictum accipi oportet de cuspidi lanceæ.

ACCINCTUS ERAT ENSE NOVO, nullis adhuc usibus detrito, vel extinuo, tam benè limato, quasi nulli adhuc rei servisset. Aliter: Novus erat miles, et tunc primum aderat certamini. Hebræus ad litteram: *Ipse accinctus novo*, quod exponi potest de vestibus, armis, vel cingulo novo, vel de homine tunc primum armato. Septuaginta: *Et ipse accinctus balteo*; in editione Romanâ: *Et ipse ferebat clavam*; Symmachus, ensem, Theodotion, balteum. (Calmet.)

O dolor, atque decus magnum rediture parenti
Hæc te prima dies bello dedit, haec eadem anfert.

VERS. 17. — (1) TUNC JURAVERUNT VIRI DAVID, DICENTES: JAM NON EGREDIERIS NOBISCUM IN BELLOM, NE EXTINGUAS LUCERNAM ISRAEL. Cùm animadverterent qui consilio erant, et auctoritate principes in exercitu, in Davidis capite ad communem salutem multum esse momenti, jurisjurandi religioso nexus seipso obligarunt, ne unquam regem in aciem prodire, et simile oppetere discrimen paterentur. Illud porrò, *extinguere lucernam*, nihil est aliud quām perire illud, quod erat regni totius lux, et splendor; quo sublato sic maneret populus deformatus et moestus, quomodo facies oculis effossis, aut mundus sole de cœlo sublato; utrumque enim appellatur lucerna. Et quidem David, si quis alius in republicâ princeps omnium meritò lucerna potuit appellari, qui et populo maximum ornamentum fuit, qui sicut viva quedam lex, quæ etiam appellatur lucerna, præavit omnes et vitæ exemplo, et zelo justitiae. Quare sicut sine sole mundus jaceret in tenebris, sine oculis homo erraret cæcus proximus ruinæ, sine lege neque pacem haberet, neque vivendi modum securum et rectum, sed omnino sensuum suorum obsecutus vanitati, ra-

(1) Un géant étant prêt de tuer David, Abisaï le prévint, le tua et sauva David. L'Écriture nous représente ici les principales guerres de David. Elle dit qu'à la première de ces guerres, il pensa être tué par un homme de la race des géants. Dans les trois autres, elle marque toujours qu'il s'y est trouvé quelqu'un de ces hommes d'une grandeur et d'une force extraordinaire. Ceci nous fait voir le grand cœur que Dieu avait donné à David, qui le portait à vouloir se trouver en personne dans tous les combats. C'est ce qui oblige ses principaux officiers de lui faire cette protestation avec serment: Nous ne souffrirons plus que vous vous trouviez au combat avec nous, de peur que vous n'éteigniez la lanterne d'Israël.

Mais, lorsque nous considérons que, selon tous les saints, David était la figure de Jésus-Christ et de son Église, il est difficile, en parlant de ses guerres, de ne pas souvenir des nôtres, et de ces esprits invisibles que nous avons à combattre, à qui l'Écriture donne si souvent le nom de Géants. Que les Géants qui paraissaient morts, dit Isaïe, ne ressuscitent plus. Géantes non resurgent. Ces ennemis nous attaquent à toute heure, et nous n'avons avec eux ni paix ni trêve. Nous sommes souvent abattus de lassitude dans ces combats, comme l'Écriture dit ici qu'il est arrivé à David. Et alors ce ne sera point un homme comme était Abisaï qui renversera ces géants, qui sont toujours prêts de perdre notre âme, mais ce sera celui de qui David dit lui-même dans ses Psaumes: L'ennemi m'a poussé avec violence, et j'étais prêt de tomber; mais le Seigneur m'a soutenu. (Sacy.)

tiones communes et publicas perverteret; sic Davide sublatu, in tenebris videretur jacere populus, et à rectâ virtutis semitâ devius, et effrenis in præcepis ruere voluntarius.

VERS. 18. — SECUNDUM QUOQUE BELLUM FUIT IN GOB (1). De hoc bello nihil habemus certum, nisi quod hoc loco sacer prodit historicus, et lib. 1 Par. c. 20, ubi nihil habemus aliud quam à Sabachi Saph de stirpe Arapha, id est, de genere gigantum, interfuctum fuisse.

VERS. 19. — TERTIUM QUOQUE FUIT BELLUM IN GOB CONTRA PHILISTÆOS, IN QVO PERCUSSIT ADEODATUS (2), etc. De hoc supra satis, dūm probavimus neque Adeodatum esse Dayidem, neque hunc Goliath esse illum, de quo lib. 1 Reg. cap. 17. Nunc videndum, quis sit iste Adeodatus, filius Saltus, etc. Hieronymus in Trad. Hebr., unde sumpserunt alii plures, dicit ex Hebræorum sententiâ, hunc esse Davidem, cuius nomen et genus, præsens antiquaque conditio his tot nominibus exprimitur: Adeo-

(1) Hie locus Gazer appellatur in 1 Paralipomenon 4, ubi eadem hæc historia recitat. Sitia erat Gazer in ditione Philistæorum, inter Azotum et Accaronem. Gob mendum est forte amanuensis Hebræi.

HUSATI vel HUSATHI; loci hujus situs ignoratur. Saph appellatur Saphai in 1 Paralipomenon 20, 4.

(2) In GOB. Septuaginta in quibusdam codicibus legunt Nob, in aliis Geth; sed vera lectio facile est Gazer.

PERCUSSIT ADEODATUS, FILIUS SALTUS, POLYMITARIUS BETHLEEMITES, GOLIATH GETHÆUM. Expressa est hic significatio propriorum nominum Hebraeorum contra leges interpretationis sancientes, ut eorum pronuntiatio intacta relinquitur. Igitur legi posset: Elchanan filius Jaharim textor Bethleemites percussit Goliath Gethæum. Sunt qui Elchanan ipsum esse Davidem censeant; repugnat tamen plerique, nec immerito, 1° quod nulla coegerit necessitas, Davidis et patris illius nomen ita tegere, ut veritas agnoscit non possit; 2° totius erroris fontem indicat 1 Paralipomenon 20, 5, ferens in Hebræo: Elchanan filius Jair percussit Lechem, fratrem Goliath Gethæi. Alius est igitur Elchanan à Davide; neque Goliath, sed fratrem ejus Lechem interfecit. Fateamur tamen oportet, in eo nomine Lechem correctiore videri textum libri Regum, quam Paralipomenon; emendandum maluerim posteriorē ex priori illa hanc sententiam: Elchanan filius Jair Bethleemites percussit fratrem Goliath. Recensetur inferius inter viros strenuos exercitū Davidici Elchanan filius patri Joabi de Bethlehem; quem virum ab Elchanan, de quo hic, diversum esse non credo. Nomen fratris usurpari potest sive in vulgari significatione, sive de gigante, ejusdem roboris et proceritatis ac Goliath; id enim posterius sonat in Proverbio 18, 9: Qui mollis et dissolutus est in opere suo, frater est sua opera dissipans; ambo enim ad extremam inopiam rediguntur.

datus, inquit, ipse est David. Idcirco dicitur Adeodatus, quia à Deo est electus in regnum. Filius Saltus, quia de saltu ubi oves pascebant, est eductus. Polymitarius, quia de gente Beselael mater ejus fuit. Bethleemites, quia Noemi et Ruth, tempore ubertatis reversæ sunt in Bethlehem. Hæc Hebrei, qui in singulis rerum capsis nimis sunt audaces, et quantum volunt, sibi assumunt licentia. Mihil placet, quod Cajetano et aliis penè omnibus, qui hæc transulerunt, præter Vulgatum, qui propria hic adhibuere vocabula, non appellativa, nempe Elchanan filius Jaere Oagim Bethleemites. Ita Septuaginta, Pagninus, Tigrina, Isidorus, Cajetanus, et Hispanica antiquissima translatio. Et puto hæc esse nomina non appellativa, sed propria, et à nostro interprete, quod alibi fecit millies, nominum significations pro ipsis adhiberi nominibus. Quod nos multis exemplis confirmavimus ad illud Cant. 6: Suavis, et decora, sicut Jerusalem. Lib. 1 Par. cap. 4, pro quatuor nominibus propriis eorum adhibetur significatio: Qui stare fecit solem, virique mendacii, securus et incensus, pro Jochim, Choceba, Joas, et Saraph. Quare non est cur de horum nominum significacione laboremus, maximè quia, ut dixi, nihil hic habemus, quod ad Davidem pertineat.

Illud hæc observandum, ubi lib. 1 Par. citato dicitur ille, qui Goliath istum occidit, esse Bethleemites, Hebraicè esse eth lachmi, quod sanè, si corruptus non esset textus, esset in accusativo; et tunc illud lachmi nomen esset proprium gigantis, et illius loci hæc esset sententia: Percussit Elchanan Lachmi fratrem Goliath. Et ita Septuaginta reddunt, et alii fermè omnes à Vulgato. Sed puto textum Hebraum fuisse corruptum, et nostrum interpretem legisse alteri, nempè בְּתַחְמִי, id est, Bethleemitem, pro אֶת לְחָמֵי eth lachmi cum articulo accusativi. Est tamen hoc argumentum non leve, ut existimemus, quod supra dicebamus, Goliath non esse proprium nomen illius gigantis, de quo in præsentia, quando hic proprium illius in Hebraico textu nomen invenitur.

VERS. 20.—QUARTUM BELLUM FUIT IN GETH (1).

(1) VIR EXCELSUS, gigas. Hebreus: Vir mensura; vel juxta alios: Vir rixæ, rixosus, Septuaginta: Vir Madon. Regis Madon meminit quidem Josue; sed urbis hujus situs ignoratur. Capellius: Vir Madian.

QUI SENOS IN MANIBUS PEDIBUSQDE HABEBAT DIGITOS. Immani corpore gigas, et quauor ac viginti exhibens digitos, monstrum erat. Reci-

De hoc bello nihil habemus aliud, quam hominem giganteæ vastitatis, et molis, qui in singulis pedibus ac manibus senos haberet digitos, quique contra Deum Israel impian exeruit linguam, à Jonathâ filio Sameæ fratri Davidis interemptum fuisse. Neque quid hic video, quod majorem ab interprete lucem desideret. (1)

VERS. 22.—HI QUATUOR NATI SUNT DE ARApha IN GETH. Hic nos tantis perhæreamus oportet, expendamusque, quænam sit hæc Arapha, de quæ varii sunt interpretum, et Rabbinorum explicandi modi. Rabbini quidam Arapham, quam Goliath matrem esse putant, quod nos supra falsum esse diximus, eamdem esse putant cum Orpha nuru Noemi. Quod tenet Pseudophilo in Antiquitatibus Biblicis; quæ de re nos supra ad cap. 17, ubi egimus de Davidis et Goliath singulari congressu. Quod approbasse videtur Prudentius in Hamartigena, ad finem, ubi sic de Orphâ, qui relictâ socru Noemi maluit gentilicis adhærere sacris:

Sed pristinus Orpheus
Fanorum ritus præputia barbara suasit
Malle, et semiferi stirpem nutrire Goliu.

Sed hanc Rabbinorum ineptam esse cogitationem multa probant. Primum, quia apud Hebraeos longè diversum est nomen Orpha ab Arapha, licet in latínā formâ aliqua appareat similitudo cum modico discriminé. At in Hebræo maximum in radicalibus litteris disserimen appetit. Orpha enim de quæ in libro Ruth, dicitur ὦρφα: at quatuor istorum gigantum mater hoc loco dicitur ὄρφα. Deinde quia ad hoc usque tempus Orpha vitam producere non potuit: nisi dicamus tot annos

tantur in historiâ nomina quedam hominum sensi digitis ad manus pedes instructorum. Filii C. Horatii, viri è genere patricio, sedigitæ ex sensi digitis appellabantur. Volcatius, cuius est nomen inter poetas clarum, pari de causâ per cognomen obtinuit. (Galmet.)

(1) VERS. 21.—PERCUSSIT AUTEM EUM JONATHAN FILIUS SAMAA FRATRIS DAVID. Hebrei apud S. Hieronymum censem hunc Jonathan esse Nathan prophetam. « Jonathan, inquit S. Hier., ipse est Nathan propheta, qui habuit duos fratres Joel et Jonadab; idcirco ei hæc nomen patris ponitur, quia inter prelatores describitur. Ubi verò de prophetâ ejus scribitur, non ei annotatur pater, eò quod pater ejus propheta non fuerit. » Verum longè verius, imò mihi certum est, Jonathan non fuisse Nathan prophetam, nec Adeodatum, de quo v. 19, ut volunt alii, sed ab utroque diversum. Addit Joseph: « Hoc prælum cum gente (Philistæ) fuit ultimum; non ausa postea se contra Israelitas mouere. » (Corn. à Lap.)

vixisse quot eo tempore nemo vixisse reperitur. Ad hoc namque tempus intercessere primum anni quos ipsa vixerat, quando cum socru Noemi migrare in Israëlitidem terram cogitavit. Deinde anni Obed, quem ex Ruth Moabitide suscepit Booz; et Isai, et tandem Davidis, qui hoc tempore non longè aberat à sexagenario. Quod si demus ad illud pervenisse tempus, quam vim habere potuit tam grandis femina, ut illa tot robusta hominum monstra conciperet? Præterea hæc Gethæa fuit, illa verò Moabis genere, et Moabitidis regionis habitatrix. Fassent igitur Rabbini cum suis sive somniis, sive nūgis; neque nobis persuadere studeant, quod tam abest procul ab humana fide.

Illud mihi magis videtur verisimile, ab hæc Araphâ, quæ ex genere videtur fuisse gigantum, deductum esse nomen jam commune, quod datum est illis, qui colossæam habent molem, et gigantæum pondus: hi enim vocantur Raphaim, quasi Raphah, sive Arapha filii. Sicut ab Enac, qui vastam habuit, et gigantæam magnitudinem, gigantes vocantur Enacim. Et quidem qui hic dicuntur filii ὄρφα Arapha, iidem lib. 1 Par. cap. 20, vocantur filii ὄρφα Raphaim. Neque refert, quod priori loco sit, ὄ he, hoc posteriori נ aleph, quia, ut nōrunt qui mediocriter sunt in Hebraicis versati, duas hæ litteræ, Aleph et He, permutabiles sunt. Hæc mihi de Araphâ videntur affirmari posse probabiliter.

VERS. 22.—ET CECIDERUNT IN MANU DAVID, ET SERVORUM EJUS. Hoc erat argumentum præcipuum, quo alii sibi persuaserunt hoc loco iterari certamen illud singulare, quo à Davide percussus est, et occisus Goliath; quia alioquin non apparebat, quomodo horum quatuor aliquis ceciderit in manu David. Sed non nimis urget hæc ratio eos, qui familiarem loquendi modum, tam in sacrâ, quam in profanâ Scripturâ cognoverunt. Nam ut demus horum quatuor neminem à Davide percussum, quod non puto; quis enim dubitet in eo articulo, in quo de sanguine, et vitâ certamen erat, etiam si langueret, atque deficeret David, non tamen simul cum Abisai ad gigantis interitum concurrisse? Quod si ita est, occisus ille vocari potuit à Davide, quia aliquid opis ab eo in illius interitum collatum est. Sed ut nihil ille gigantis ad mortem operæ contulerit, tamen quia in primo certamine dux erat, et aciem ipse instruxit, et moderatus est, quidquid in eo bello gestum est feliciter, ab illo factum censeri

debet. Ascribitur enim imperatori, quod illius exercitus aut consecutus est boni, aut passus mal. Sic à Cæsare multa dicuntur cesa hominum millia, subversas urbes, subjugatas provincias, quia illo imperatore ac duce peracta

CAPUT XXII.

1. Locutus est autem David Domino verba carminis hujus in die quā liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saül;
2. Et ait: Dominus petra mea, et robur meum, et salvator meus.
3. Deus fortis meus, sperabo in eum; scutum meum, et cornu salutis meæ; elevatorem meus, et refugium meum: salvator meus, de iniquitate liberabis me.
4. Laudabilem invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.
5. Quia circumdederunt me contritiones mortis; torrentes Belial terruerunt me.
6. Funes inferni circumdederunt me; prævenerunt me laquei mortis.
7. In tribulatione meâ invocabo Dominum, et ad Deum meum clamabo: et exaudiet de templo suo vocem meam, et clamor meus veniet ad aures ejus.
8. Commota est et contremuit terra: fundamenta montium concussa sunt et conquassata, quoniam iratus est eis.
9. Ascendit fumus de naribus ejus, et ignis de ore ejus vorabit; carbones succensi sunt ab eo.
10. Inclinavit cœlos, et descendit; et caligo sub pedibus ejus.
11. Et ascendit super cherubim, et volavit; et lapsus est super pennas venti.
12. Posuit tenebras in circuitu suo latibulum, cribrans aquas de nubibus cœlorum.
13. Præ fulgore in conspectu ejus succensi sunt carbones ignis.
14. Tonabit de cœlo Dominus, et Ex celsus dabit vocem suam.
15. Misit sagittas, et dissipavit eos; fulgor, et consumpsit eos.
16. Et apparuerunt effusiones maris, et revelata sunt fundamenta orbis, ab increpatione Domini; ab inspiratione spiritus furoris ejus.
17. Misit de celso, et assumpit me, et extraxit me de aquis multis.

sunt. Sanè reges, ut est in proverbio, plurimas habent, et longas manus; quare quæ suorum manibus, eadem manibus regum administrari censentur.

CHAPITRE XXII.

1. Or David prononça les paroles de ce cantique à la louange du Seigneur, au jour où le Seigneur l'eut délivré de la main de tous ses ennemis, ainsi que de la main de Saül;
2. Et il dit: Le Seigneur est mon rocher, ma force, mon sauveur.
3. Il est mon Dieu fort, j'espérerai en lui; il est mon bouclier et la sûreté de mon salut; c'est lui qui m'élève si haut, et il est mon refuge. *Oui, mon sauveur, vous me délivrerez de l'iniquité de mes ennemis.*
4. J'invoquerai le Seigneur, si digne de louange, et je sera délivré de mes ennemis.
5. Car les douleurs de la mort m'ont environné, les torrents de Bézial m'ont épouvanté.
6. Les liens de l'enfer m'ont environné, et les filets de la mort m'ont enveloppé.
7. Dans mon affliction j'invoquerai le Seigneur, et je crierai vers mon Dieu, et il entendra ma voix de son temple, et mes cris parviendront jusqu'à ses oreilles.
8. La terre fut émue et elle trembla, les fondements des montagnes furent agités et ébranlés, parce que le Seigneur s'était fâché contre elles.
9. Une fumée s'éleva de ses narines; un feu dévorant sortit de sa bouche, et des charbons en furent allumés.
10. Il abaissa les cieux et il descendit, ayant un nuage sombre sous ses pieds.
11. Et il monta sur les chérubins, et il vola; il prit son vol sur les ailes des vents.
12. Il se cacha dans les ténèbres dont il s'est environné, et il fit distiller les eaux des nuées du ciel.
13. De l'éclair de sa face se sont allumés des charbons de feu.
14. Du haut du ciel le Seigneur tonnera; et le Très-Haut fera retentir sa voix.
15. Il lança ses flèches *contre ses ennemis*, et il les dispersa; ses foudres, et ils furent consumés.
16. Alors parurent les réservoirs de la mer, et les fondements du monde furent dévoilés par les menaces du Seigneur, par le souffle de l'esprit de sa fureur.
17. Il a étendu sa main d'en haut, et il m'a pris, et il m'a retiré des eaux immenses.

18. Liberavit me ab inimico meo potentissimo et ab his qui oderant me, quoniam robustiores me erant.
19. Prævenit me in die afflictionis meæ, et factus est Dominus firmamentum meum.
20. Et eduxit me in latitudinem; liberravit me, quia complacui ei.
21. Retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum munditiam manuum mearum reddet mihi,
22. Quia custodivi vias Domini, et non egredi impiè à Deo meo;
23. Omnia enim judicia ejus in conspectu meo, et præcepta ejus non amovi à me.
24. Et ero perfectus cum eo, et custodiad me ab iniquitate meæ.
25. Et restituet mihi Dominus secundum justitiam meam et secundum munditiam manuum mearum, in conspectu oculorum suorum.
26. Cum sancto sanctus eris, et cum robusto perfectus.
27. Cum electo electus eris, et cum per verso perverteris:
28. Et populum pauperem salvum facies, oculisque tuis excelsos humiliabis.
29. Quia tu lucerna mea, Domine, et tu, Domine, illuminabis tenebras meas.
30. In te enim curram accinctus; in Deo meo transiliam murum.
31. Deus, immaculata via ejus; eloquium Domini igne examinatum; scutum est omnium sperantium in se.
32. Quis est Deus præter Dominum, et quis fortis præter Deum nostrum?
33. Deus, qui accinxit me fortitudine; et complanavit perfectam viam meam;
34. Coæquans pedes meos cervis, et super excelsa mea statuens me;
35. Docens manus meas ad prælium, et componens quasi arcum æreum brachia mea.
36. Dedisti mihi clypeum salutis tuæ; et mansuetudo tua multiplicavit me.
37. Dilatabis gressus meos subtus me; et non deficient tali mei.
38. Persequar inimicos meos, et contaram; et non convertar donec consumam eos.
39. Je les détruirai, et je les briserai pour